

Tussentijds Bericht Vreemdelingencirculaire TBV 2002/4

Aan:
– de Korpschefs Politieregio's
– de Staf van de Koninklijke
Marechaussee
i.a.a.:
de Procureurs-Generaal

Onderdeel: Stafdirectie
Uitvoeringsbeleid
Datum: 25 februari 2002
Kenmerk: 5113023/01/IND
Code: TBV 2002/4
Juridische achtergrond: B2/6.4 Vc
2000
Geldigheidsduur: 1 jaar vanaf datum
publicatie Staatscourant
Onderwerp: Minderjarige kinderen/feitelijk behoren tot het gezin

Inleiding

Op 29 oktober 2001 heb ik een beleidsnotitie aan de Tweede Kamer doen toekomen inzake de toepassing van het criterium feitelijke gezinsband bij de toelating van minderjarige kinderen. Deze notitie bevat voorstellen tot wijziging van het terzake gevoerde beleid.

In dit TBV wordt uitvoering gegeven aan de beleidsvoornemens die in de notitie zijn neergelegd.

Wijziging B2/6.4 Vc

Paragraaf B2/6.4 Vc wordt als volgt gewijzigd:
De aanvraag wordt afgewezen, indien het kind niet feitelijk behoort of niet reeds in het buitenland feitelijk behoorde tot het gezin van de in Nederland wonende ouder(s) bij wie verblijf wordt beoogd. De gezinsband moet reeds in het buitenland hebben bestaan en het kind moet gaan samenwonen bij de ouder(s).

Referteperiode

De periode gedurende welke de ouder(s) en het kind van elkaar zijn gescheiden tot de aanvraag om gezinshereniging, wordt de referteperiode genoemd. Deze periode begint op het moment waarop de ouder het kind heeft achtergelaten. De referteperiode eindigt op het moment waar-

op om afgifte van een machtiging tot voorlopig verblijf voor gezinshereniging wordt verzocht danwel, indien het kind niet mvv-plichtig is, een aanvraag om een verblijfsvergunning voor gezinshereniging wordt ingediend.

Achtergrond

Het vorenstaande geeft uiting aan het principe dat aan illegaal verblijf in het algemeen geen rechten kunnen worden ontleend. Indien het kind bijvoorbeeld na achterlating eerst vier jaar in het land van herkomst verblijft en vervolgens twee jaar niet rechtmatig in Nederland verblijft voordat de aanvraag voor gezinshereniging wordt gedaan, is sprake van een referteperiode van zes jaar.

Onderscheid

Onderscheid wordt gemaakt tussen gevallen waarin sprake is van een scheiding tussen de ouder(s) en het kind die nog geen vijf jaar heeft geduurd, en gevallen waarin die scheiding vijf jaar of langer heeft geduurd.

I. Referteperiode tot vijf jaar

Tot vijf jaar na de scheiding tussen de ouder(s) en het kind wordt in beginsel aangenomen dat het kind feitelijk behoort tot het gezin van de ouder(s).

Dit lijdt slechts uitzondering indien sprake is van een of meer van de volgende, limitatief opgesomde omstandigheden:

- Het kind gaat zelfstandig wonen en in eigen onderhoud voorzien;
- Het kind vormt een zelfstandig gezin door het aangaan van een huwelijk of relatie;
- Ten aanzien van het kind is een maatregel van kinderbescherming opgelegd en/of een gezagsvoorziening getroffen.

Ingeval het kind zelf de zorg heeft voor afhankelijke gezinsleden, onder wie (buitenechtelijke) kinderen, is dit alleen een reden om aan te nemen dat het niet langer feitelijk behoort tot het gezin van de ouder(s), indien daarnaast sprake is van een of meer

van de hiervóór genoemde omstandigheden.

Achtergrond

Als uitgangspunt geldt dat minderjarige kinderen in principe bij de ouder(s) behoren, maar dat indien men in een reeks van jaren geen signaal heeft afgegeven dat men gezinshereniging wil, niet meer gesteld kan worden dat Nederland het meest aangewezen land is voor gezinshereniging. Hieraan wordt uiting gegeven doordat tot vijf jaar na de scheiding tussen ouder en kind in beginsel zonder meer wordt aangenomen dat het kind feitelijk behoort tot het gezin van deze ouder. De termijn van vijf jaar biedt de ouder(s) voldoende gelegenheid de noodzakelijke voorbereidingen te treffen voor de overkomst van het kind naar Nederland.

Bovendien is het aldus voor het kind mogelijk om op een in zijn belang gekozen tijdstip naar Nederland te gaan, bijvoorbeeld in verband met het afronden van (een fase van) de schoolopleiding. Vanzelfsprekend moet voor de afgifte van de verblijfsvergunning wel aan alle overige voorwaarden (zoals aantonen juridische gezinsband, beschikken over voldoende middelen van bestaan, geen gevaar voor de openbare orde, etc.) worden voldaan.

Het voorgaande betekent echter ook dat na verloop van tijd wordt aangenomen dat het kind is geworteld in het land van herkomst en dat om die reden hereniging met de in Nederland verblijvende ouder(s) niet voor de hand ligt. Dit wordt geacht het geval te zijn na vijf jaar nadat het kind door de ouder(s) is achtergelaten in het land van herkomst. Dit geldt ook indien de ouders van een kind nog met elkaar gehuwd zijn en het kind bij een van hen verblijft. In dat geval wordt na een referteperiode van vijf jaar of langer aangenomen dat het kind niet langer behoort tot het gezin van de om de overkomst vragende ouder.

Met de genoemde uitzonderingsgevallen is duidelijk gemaakt dat er omstandigheden kunnen zijn, waarin

ondanks het feit dat de referteperiode nog geen vijf jaar heeft geduurd, geoordeeld kan worden dat het kind niet (meer) feitelijk behoort tot het gezin van de ouder(s). In de eerste twee genoemde omstandigheden kan worden aangenomen dat het kind een zekere mate van zelfstandigheid heeft bereikt. In deze gevallen komt aan de handhaving van een restrictief vreemdelingenbeleid meer gewicht toe dan aan het individuele belang van het kind om zich alsnog bij zijn ouder(s) in Nederland te voegen.

Voorbeelden van een maatregel van kinderbescherming zijn ondertoezichtstelling, ontheffing van of ontzetting uit de ouderlijke macht. In dergelijke gevallen wordt aangenomen dat overkomst naar de ouder(s) in Nederland niet in het belang van het kind is.

De zorg voor afhankelijke gezinsleden, onder wie (buitenechtelijke) kinderen, kan uitsluitend tot het oordeel leiden dat het kind niet feitelijk behoort tot het gezin van de ouder(s), indien daarnaast sprake is van een of meer van de onder a tot en met c genoemde omstandigheden.

II. Referteperiode van vijf jaar of langer

Indien de scheiding tussen de ouder(s) en het kind vijf jaar of langer heeft geduurd, wordt aangenomen dat de feitelijke gezinsband tussen de ouder(s) en het kind is verbroken. Dit lijkt slechts uitzondering, indien sprake is van een van de volgende, limitatief opgesomde omstandigheden:

a. Er is voor het kind geen aanvaardbare toekomst weggelegd in het land van herkomst doordat er ten aanzien van dat kind sprake is van zodanige omstandigheden dat het niet of bezwaarlijk door in het land van herkomst wonende naaste bloed- of aanverwanten kan worden verzorgd. Dit wordt in het algemeen niet aangenomen indien het kind in minder welvarende omstandigheden verblijft, voorzover die omstandigheden overigens ter plaatse als normaal zijn te beschouwen. Het enkele feit dat het kind hier te lande in ruimere materiële welstand zou komen te verkeren betekent derhalve niet dat sprake is van een onaanvaardbare toekomst. De aanvrager die zich erop beroept dat het kind geen aanvaardbare toekomst in het land van herkomst heeft, toont dat aan door middel van objectief verifieerbare bescheiden,

waarin is aangegeven welke bijzondere omstandigheden zijn gelegen in de persoon van het kind of de familie in het land van herkomst die de conclusie rechtvaardigen dat zij naar objectieve maatstaven niet of bezwaarlijk voor het kind kunnen zorgen. De aanvrager die zich erop beroept dat de directe verzorger is overleden, toont dit aan door middel van objectief verifieerbare bescheiden, zoals een overlijdensakte; of

b. Het kind is in een oorlogssituatie onvindbaar geweest, waardoor het voor de in Nederland verblijvende ouder(s) onmogelijk is geweest het kind naar Nederland te laten overkomen. Door de ouder(s) dient aanneemelijk te worden gemaakt dat de overkomst van het kind door de oorlogssituatie niet binnen vijf jaar na de scheiding kon worden gerealiseerd. Tevens dient door de ouder(s) aanneemelijk te worden gemaakt dat de intentie om het kind binnen die vijf jaar over te laten komen, wel steeds aanwezig is geweest, bijvoorbeeld door het overleggen van een verzoek aan het Rode Kruis om het kind te zoeken.

Achtergrond

Na een scheiding van vijf jaar of langer wordt aangenomen dat sprake is van worteling in het land van herkomst, waardoor hereniging van het kind met de in Nederland verblijvende ouder(s) niet meer voor de hand ligt. Slechts in uitzonderlijke en limitatief opgesomde gevallen kan worden aangenomen dat hereniging met de in Nederland wonende ouder(s) dan nog in het belang van het kind is. De leeftijd van het kind is daarbij een belangrijke wegingsfactor; ten aanzien van iemand die bijna meerderjarig is, zal over het algemeen minder snel een onaanvaardbare toekomst worden aangenomen dan van iemand in vergelijkbare omstandigheden die nog ver van de meerderjarige leeftijd is verwijderd.

Voor het hiervoor onder a. genoemde geval is aansluiting gezocht bij het criterium van de aanvaardbare toekomst, zoals neergelegd in het beleid inzake buitenlandse pleegkinderen. Van een onaanvaardbare toekomst kan bijvoorbeeld sprake zijn, indien de directe verzorger van het kind komt te overlijden en er geen naaste bloed- of aanverwanten zijn die de verzorging op zich kunnen nemen.

Analoog aan het beleid inzake pleegkinderen is overwogen dat van een onaanvaardbare toekomst in elk geval geen sprake is, indien het kind verblijft in omstandigheden die ten opzichte van Nederland minder welvarend zijn. Het enkele feit dat het kind hier te lande in een ruimere materiële welstand zou komen te verkeren of meer mogelijkheden tot ontwikkeling heeft, leidt derhalve niet tot het oordeel dat sprake is van een onaanvaardbare toekomst in het land van herkomst.

Ook indien de ouders van een kind nog met elkaar gehuwd zijn en het kind bij een van hen verblijft, wordt na een referteperiode van vijf jaar of langer aangenomen dat het kind niet langer behoort tot het gezin van de om de overkomst vragende ouder. In deze situatie dient de worteling van het kind in het land van herkomst na vijf jaar in beginsel zwaarder te wegen dan de civielrechtelijke betekenis van het huwelijk. Indien de achtergebleven ouder en het kind tegelijkertijd om verblijf bij de in Nederland wonende echtgenoot/ouder verzoeken, wordt het kind geacht feitelijk te behoren tot het gezin van de eerstgenoemde ouder. Een referteperiode van vijf jaar of langer staat in dat geval niet aan overkomst van het kind in de weg.

Minderjarige kinderen / verruimde gezinshereniging

Bepalend voor de vraag of aan bovengenoemd beleid of het beleid inzake verruimde gezinshereniging moet worden getoetst, is de leeftijd van het kind op de datum van aanvraag om gezinshereniging. Als bijvoorbeeld een kind op 16-jarige leeftijd is achtergelaten en twee jaar daarna wordt de aanvraag om gezinshereniging ingediend, geldt het beleid inzake verruimde gezinshereniging.

Ondertekening model M41

Het kind van vijftien jaar of ouder toont aan dat het niet de zorg heeft voor (buitenhuwelijkse) kinderen door ondertekening van de daartoe strekkende verklaring van het model M41. Dat vormt geen onweerlegbaar bewijs. Indien naderhand blijkt dat de verklaring ten onrechte is ondertekend, worden daaraan verblijfsrechtelijke gevolgen verbonden. Het kind dat de verklaring niet naar waarheid kan ondertekenen, verstrekt daarover

gegevens die bij de beoordeling van de feitelijke gezinsband worden betrokken.

Lopende zaken

Openstaande aanvragen in eerste aanleg of bezwaar

Gelet op het feit dat de bovenvermelde wijziging overwegend een versoepeling van het huidige beleid is, zal dit nieuwe beleid niet alleen worden toegepast op alle nieuwe gevallen, maar ook op zaken in eerste aanleg en in bezwaar.

Onder het hiervóór geldende beleid ten aanzien van het feitelijk behoren tot het gezin, werd wel doorslaggevende betekenis toegekend aan de civielrechtelijke betekenis van het huwelijk. Thans is dat niet meer het geval. Gelet op artikel 3.103 Vreemdelingenbesluit 2000 zal in de openstaande zaken in eerste aanleg en bezwaar nog wel doorslaggevende betekenis worden toegekend aan het voortbestaan van een huwelijk tussen de beide ouders van het kind, zodat wanneer de beide ouders nog altijd met elkaar gehuwd zijn, wordt aangenomen dat het kind nog feitelijk behoort tot het gezin van de overkomst vragende ouder.

Zaken in beroep of uitgeprocedeerden

Wanneer de beschikking op bezwaar reeds is genomen of de vreemdeling is uitgeprocedeed, wordt geen verblijfsvergunning verleend.

Bij een eventueel ingediende nieuwe aanvraag geldt als einde van de referentieperiode de datum van die aanvraag. Er is nadrukkelijk niet voor gekozen de referentieperiode te laten eindigen met de eerdere aanvraag, omdat de worteling van het kind in het land van herkomst ook na die eerdere aanvraag is blijven voortduren. Aan een nieuwe aanvraag zijn leges verbonden. Het mvv-vereiste geldt onverkort.

Tot slot

Bovenstaande wijzigingen van het beleid treden in werking één dag na publicatie in de Staatscourant. Deze wijzigingen zullen zo spoedig mogelijk in een aanvulling op de Vreemdelingen-circulaire 2000 worden verwerkt.

*De Staatssecretaris van Justitie,
N.A. Kalsbeek-Jasperse.*